

TIPS & TRICKS

Cum să obții burse
pentru elevii din județul tău

I. Preambul

Din dorința de a rezolva inechitățile din sistemul educațional privind (ne)acordarea bursei școlare, Biroul executiv al Consiliului Național al Elevilor a hotărât redactarea unui mic ghid de inițiere a ambasadorilor, astfel încât, împreună, să ajungem la dezideratul „Burse în toată România!”.

Mai jos, vei putea găsi informații cu privire la modul de acordare a bursei, criteriile specifice pentru fiecare dintre acestea, cadrul legislativ care ne ajută să cerem acest drept și, evident, soluții pe care ar trebui să ne axăm în demersurile noastre. Acestea îți vor fi de ajutor în acțiunile de la nivel local: începând cu o simplă cerere către primărie și terminând cu audiențe, proteste și multe alte instrumente utile de advocacy, care, mai mult ca sigur, îți vor „trezi” pe decidenți și îți vor responsabiliza în sensul acordării bursei într-un mod echitabil.

Mult succes!

II. Cum trebuie să se acorde bursele?

1. Care este contextul legal?

- Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 105, alin. (2), lit. d);
- Statutul Elevului, aprobat prin OMENCȘ nr. 4742/2016, art.11, lit. e) și f);
- Metodologia de acordare a bursei școlare, aprobată prin OMECTS nr. 5576/2011;
- Legea 38/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

2. Cine trebuie să primească burse?

Beneficiarii **burselor școlare** sunt **elevii** care învață în **unitățile de învățământ preuniversitar de stat** și se încadrează în criteriile de acordare a celor **4 categorii de burse**.

3. Care sunt categoriile de burse și ce criterii trebuie să îndeplinească?

Pentru a beneficia de burse, elevii trebuie să nu aibă nota la purtare mai mică decât 10 și să îndeplinească următoarele criterii specifice:

- **Burse de merit** - elevii care beneficiază de acest tip de bursă au media generală de cel puțin 8,50 sau au obținut locul I, II sau III la etapele județene ale olimpiadelor și ale concursurilor organizate de Ministerul Educației și Cercetării.
- **Burse de performanță** - această bursă se acordă pentru rezultatele școlare obținute în anul anterior, iar elevii care beneficiază de acest tip de bursă au obținut locul I, II sau III la etapele naționale ale concursurilor organizate de Ministerul Educației și Cercetării, fie s-au calificat la loturile

naționale de pregătire pentru olimpiadele internaționale organizate de Ministerul Educației și Cercetării.

- **Burse de ajutor social** - se acordă în baza unei cereri depuse la începutul anului școlar la secretariatul școlii. Acestea se acordă următoarelor categorii de elevi înscriși la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar de stat:

a. orfani de ambii părinți sau bolnavi de: TBC și care se află în evidența dispensarelor școlare, ori bolnavi de diabet, boli maligne, sindromuri de malabsorbție grave, insuficiențe renale cronice, astm bronșic, epilepsie, cardiopatii congenitale, hepatită cronică, glaucom, miopie gravă, boli imunologice, sau infestați cu virusul HIV ori bolnavi de SIDA, sau suferă de poliartrită juvenilă, spondilită anchilozantă ori reumatism articular, handicap locomotor; Acordarea burselor pentru motive medicale se face pe baza certificatului eliberat de medicul specialist și avizat de medicul de familie/medicul de la cabinetul școlar.

b. elevi din mediul rural, care sunt școlarizați într-o altă localitate, întrucât nu au posibilitatea să studieze într-o unitate de învățământ din localitatea de domiciliu;

c. elevi proveniți din familii care îndeplinesc în mod cumulativ următoarele condiții:

1. nu realizează un venit net mediu lunar, pe ultimele 12 luni, pe membru de familie, mai mare de 50% din salariul minim net pe economie;

2. nu dețin terenuri agricole cu o suprafață mai mare de 20.000 mp, în zonele colinare și de șes, și de 40.000 mp, în zonele montane.

- **Burse de studiu** - se acordă elevilor care provin din familii cu un venit lunar mediu per membru de familie pe ultimele 3 luni cel mult egal cu salariul minim pe economie și care îndeplinesc simultan condițiile având media generală peste 7,00.

4. Ce instituții principale sunt implicate, care sunt responsabilitățile lor și ce probleme pot apărea?

- **Unitățile de învățământ** - acestea au responsabilitatea de a centraliza, în primă instanță, situația elevilor și de a întocmi o situație clară cu toți elevii care se încadrează în criteriile menționate mai sus. Unitățile de învățământ trebuie să transmită această listă către Consiliul Local și trebuie să păstreze o comunicare constantă cu aceștia pentru a semnală modificările apărute pe parcursul anului școlar. **Școala are responsabilitatea de a distribui lunar banii către elevi.**

Majoritatea unităților de învățământ ignoră existența unei metodologii de acordare a burselor aprobată prin ordin de ministru, care reglementează criteriile de acordare și în foarte multe cazuri, Consiliul de Administrație al școlilor propune și votează niște criterii proprii care nu corespund celor aprobate la nivel național. Astfel, multor elevi le este îngădit dreptul de a primi aceste compensații pentru rezultatele școlare deosebite sau pentru situațiile sociale nefavorabile în care se află.

- **Consiliul Local (CL)** - bazat pe situația completă primită din partea școlilor și pe cuantumul minim stabilit anual prin hotărâre de guvern, acesta aprobă la începutul anului școlar cuantumul (suma de bani care va fi acordată) aferent pentru fiecare categorie de burse și introduce în bugetul local suma de bani estimată pentru finanțarea acestor compensații pe tot parcursul anului școlar, excluzând perioada de vacanță. Consiliul Local trimite lunar banii către școli pentru a fi distribuiți către beneficiari.

Probleme întâlnite frecvent în activitatea CL în legătură cu acest subiect:

- neacordarea burselor pe tot parcursul anului școlar, invocând faptul că nu există suficienți bani în bugetul local;
 - stabilirea unor criterii proprii de acordare a burselor care contravin criteriilor prevăzute în metodologia de acordare a burselor școlare aprobată prin ordin al Ministrului Educației și Cercetării;
 - finanțarea semestrială a burselor, nu lunară și în unele cazuri doar o singură dată pe an;
 - cuantumul foarte mic al burselor.
- **Guvernul României** - emite anual o hotărâre de guvern care stabilește cuantumul minim al burselor pentru fiecare categorie (suma minimă pe care autoritățile locale trebuie să o acorde).

În anul școlar 2019-2020, guvernul nu a emis această hotărâre, deși acest lucru este prevăzut în Legea 38/2019.

III. Cum pot afla care e situația la mine în județ? La cine putem apela pentru informații?

Pentru a face o analiză clară a situației din județul tău poți folosi următoarele resurse:

- **Cerere în baza Legii 544/2001** - cerere care oferă posibilitatea oricărui cetățean de a obține orice informație de interes public de la orice instituție publică din România. Termenul maxim admis în care autoritățile sunt obligate să trimită răspunsul la adresa precizată de cetățean în cerere este de 30 de zile de la depunerea cererii și primirea numărului de înregistrare.

Această cerere poate fi adresată consiliilor locale din județul vostru, cărora le puteți cere informații referitoare la numărul de burse acordate, cuantumul acestora, numărul Hotărârii de Consiliu Local prin care se aprobă cuantumul acestora etc. Totodată, puteți adresa o astfel de cerere și către unitățile de învățământ, pentru a afla câți elevi se încadrează în criteriile de acordare a bursei, prevăzute în metodologie. De asemenea, puteți să vă adresați oricărei alte instituții publice pentru a afla alte date care să vă ajute în fundamentarea argumentelor expuse în spațiul public sau în fața decidenților.

Modelul standard al acestei cereri este anexat legii 544/2001.

- **Consultare** - consultarea elevilor cu privire la acordarea bursei poate fi un instrument foarte bun de prezentare a problemelor existente și de fundamentare a demersului în fața decidenților. Se realizează un formular care să cuprindă toate aspectele referitoare la criteriile de acordare în care se încadrează elevii, regularitatea cu care se acordă bursele, sumele alocate etc.

IV. Ce pot face ca autoritățile să acorde burse?

1. Cum atragi atenția asupra contextului legal?

- **Adrese informative** - poți trimite adrese către instituțiile publice implicate în care să le prezentați problemele sesizate de voi, contextul legal și să le solicitați acordarea bursei în conformitate cu legislația în vigoare, totodată făcând apel și la responsabilitate și corectitudine față de beneficiarii primari ai educației.
- **Audiențe cu decidenții (conform Legii 215/2001)** - acesta este un pas foarte important în obținerea bursei, astfel puteți solicita autorităților implicate o audiență în care să prezentați datele problemei centralizate și interpretate și să solicitați acordarea bursei în mod echitabil, conform legislației în vigoare.
- **Poziționare publică**- expunerea problemei în presă sau în social media prezentând datele centralizate și rezultatele consultării.
- **Participarea la ședințele publice (conform art. 138 din Codul Administrativ privind desfășurarea ședințelor Consiliului Local)**- participarea la ședințele Consiliului Local în calitate de cetățean reprezintă o ocazie foarte bună în care să puteți lua cuvântul în fața plenului și să vă exprimați poziția referitoare la acordarea bursei.
- **Petiții (conform art. 51 din Constituția României și Ordonanța de Guvern nr. 27/2002)** - petițiile reprezintă un strigăt puternic al societății civile pentru autorități, mai ales dacă acestea sunt semnate de un număr foarte mare de cetățeni. Puteți realiza o petiție online pe una dintre platformele specifice existente (declic.ro, petitieonline.com etc.) prin care să solicitați acordarea echitabilă a bursei sau mărirea cuantumului existent.

2. Ce faci dacă autoritățile te ignoră?

- **Presiune publică** - atragi atenția publică prin toate mijloacele posibile asupra problemei existente și asupra faptului că autoritățile nu sunt dispuse să găsească o soluție, dând dovadă de dezinteres față de beneficiarii primari ai educației.
- **Sesizare la prefectură (conform Codului administrativ și Legii nr. 340/2004)** - poți depune o sesizare la instituția prefectului privind nerespectarea legislației care prevede acordarea burselor de către consiliile locale pentru ca această situație să fie soluționată.
- **Chemare în judecată (conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004)** - dacă autoritățile nu respectă legislația în vigoare, orice cetățean este îndreptățit să facă o chemare în judecată, adresându-se instanței de contencios administrativ și să aibă câștig de cauză, invocând cadrul legal în raport cu datele statistice, obținute prin solicitările adresate instituțiilor implicate, prin intermediul Legii 544/2001 privind accesul la informații de interes public.

V. Care este poziția Consiliului Național al Elevilor?

Unul dintre obiectivele structurii noastre este garantarea echității în sistemul de acordare a burselor pentru elevii din România. Dar cum putem vorbi de echitate, atunci când autoritățile publice locale refuză să își îndeplinească atribuțiile legale și să acorde burse, conform criteriilor în vigoare, pentru toți elevii eligibili?

Analiza națională privind acordarea burselor pentru elevi constituie un reper merit să ne confere o radiografie asupra modului iresponsabil de administrare a microsistemelor educaționale – astfel, primăriile preferă să investească în festivități comunale, având unicul scop de a consolida imaginea administrației, dar atunci când vine vorba de susținerea educației, elevii devin victimele abuzurilor și a mesajelor nefundamentate de tipul „**Nu avem bani!**”.

De aceea, Consiliul Național al Elevilor solicită:

- Stabilirea, anual, prin hotărâre de guvern, a cuantumului care să fie impus autorităților publice locale și virarea banilor pentru acordarea acestor burse, pe linie dedicată, către autoritățile locale, conform Legii 38/2019, după cum urmează:
 - bursa de ajutor social: lunar, 9,45% din salariul minim net pe economie;
 - bursa de studiu: lunar, 10,15% din salariul minim net pe economie;
 - bursa de merit: lunar, 11% din salariul minim net pe economie;
 - bursa de performanță: lunar, 15% din salariul minim net pe economie.
- Monitorizarea, de către Ministerul Educației și cercetării, prin inspectoratele școlare, a respectării criteriilor de acordare a burselor de

către administrațiile publice locale și unitățile de învățământ, în conformitate cu OMECTS nr. 5576/2011;

- Stabilirea, anual, prin hotărâre a consiliilor locale, a numărului și a cuantumului burselor din respectiva unitate administrativ-teritorială, în reală concordanță cu nevoile elevilor din comunitate.

